

2.11.10 Ұшақтың биіктікті өлшегіш anerоидтық қорабшасының 7°C температурадағы қысымды көрсетуі $0,01$ мм сын. бағ.-на тең болса. 1 м^3 газда қанша молекула бар?

2.11.11 Көмірқышқыл газы молекулаларының орташа квадрат жылдамдығы сутегі молекулаларының $t=27^{\circ}\text{C}$ температурадағы жылдамдығына тең болу үшін қажетті температураны есептеңіз.

2.11.12 Оттегі молекулаларының ортасындағы массасы $m = 10^{-12}$ г тозаңның орташа квадрат жылдамдығынан оттегі молекулаларының орташа квадрат жылдамдығы неше есе үлкен?

2.11.13 Егер, кез келген бір газдың 0°C температурадағы орташа квадрат жылдамдығы 500 м/сек болса, температура 200°C -да қандай болған болар еді?

2.11.14 Егер, қысымы 300 мм сын. бағ.-ғы газдың тығыздығы $0,3$ г/л болса, онда оның молекулаларының ең ықтимал жылдамдығы қандай?

2.11.15 Қандай биіктікте газдың тығыздығы теңіз деңгейіндегі тығыздығының 20% -ын құрайды? Температураны тұрақты және 0°C -қа тең деп есептеңіз. Есеп ауа үшін шығарылады.

2.11.16 Егер, ауада өлшенген ұсақ тозандар, өте үлкен молекулалар болып қозғалатын болса, онда $t=127^{\circ}\text{C}$ температурадағы ауада массасы $m = 10^{-8}$ г тозаңның орташа квадрат жылдамдығы қандай болған болар еді?

2.11.17 Бақылаушы Жер бетінен 200 м биіктікке көтерілгенде атмосфералық қысым қаншаға кемиді? Температураны тұрақты деп есептеңіз және ол 17°C -қа тең.

2.11.18 Ашық колбадағы ауа 17°C температурадан 87°C температураға дейін көтерілген. Егер, қызғанға дейін молекулалардың еркін жүру жолының ұзындығы $9,8 \cdot 10^{-3}$ см болса, қызғаннан кейінгі молекулалардың еркін жүру жолының орташа ұзындығын табыңыз.

2.11.19 $t=50^{\circ}\text{C}$ температурадағы оттегі молекулаларының еркін жүру жолының орташа ұзындығы 3 см-ге тең болған кездегі қысымды анықтаңыз. Оттегі молекулаларының эффективті диаметрі $2,9 \cdot 10^{-8}$ см.

2.11.20 Қалыпты жағдайдағы азот молекулаларының еркін жүру жолының орташа ұзындығы $5,99 \cdot 10^{-6}$ см. Температура 27°C , қысым 10^{-3} мм сын. бағ.-на тең кездегі еркін жүру жолының ұзындығын табыңыз.

2.11.21 0°C температурада, кейбір қысымда оттегі молекулаларының еркін жүру жолының орташа ұзындығы $9,5 \cdot 10^{-6}$ см-ге тең. Егер, қысымды бастапқыдан $0,01$ есеге дейін төмендетсек, оттегінің көлем бірлігіндегі 1 с ішінде молекулалардың соқтығысу саны нешеге тең?

2.11.22 Кейбір жағдайларда сутегінің диффузия және ішкі үйкеліс коэффициенттері мынаған тең: $D=1,58 \text{ см}^2/\text{сек}$ және $\eta=4,3 \cdot 10^{-6} \text{ Н} \cdot \text{с}/\text{м}^2$. Осы жағдайда 1 м^3 -дегі сутегі молекулаларының санын табыңыз.

2.11.23 Температурасы 27°C , қысымы 760 мм сын. бағ.-на тең кездегі ауаның диффузия коэффициентін табыңыз. Ауа молекуласының диаметрі $d=3 \cdot 10^{-10} \text{ м}$.

2.11.24 Көлемі 3 л ыдыста екі атомды газдың $n = 4 \cdot 10^{22}$ молекуласы бар. Газдың жылуөткізгіштік коэффициенті $0,175 \text{ Вт/м} \cdot \text{град} \cdot \text{ка}$ тең. Осы жағдайдағы газдың диффузия коэффициентін табыңыз.

2.11.25 Температурасы 20°C -тағы азот үшін ішкі үйкеліс коэффициенті $\eta = 18,4 \cdot 10^{-6} \text{ Н} \cdot \text{с/м}^2$ -ге тең. Азот молекулаларының диаметрін табыңыз.

2.11.26 Кез келген заттың бір мольінде $6,025 \cdot 10^{23}$ молекула бар екендігін (Авогадро тұрақтысын) біле отырып, сутегі молекуласы мен атомының массасын анықтаңыз.

2.11.27 Егер, қалыпты жағдайдағы газдың бір молы 22,4 л көлемді алып тұратын болса, 1 см^3 газда қанша молекула бар, яғни Лошмидт тұрақтысын анықтаңыз.

2.11.28 Сыйымдылығы 40 л баллонда 200 атм қысымда, 10 кг оттегі бар. Мыналарды табыңыз:

- а) оттегі молекулаларының орташа квадраттық жылдамдығын;
- б) баллондағы молекулалардың санын;
- в) оттегінің тығыздығын.

2.11.29 Температурасы 15°C болатын 1 г ауадағы молекулалардың жылулық қозғалысының кинетикалық энергиясын анықтаңыз. Ауаны молярлық массасы $0,029 \text{ кг/моль}$ ге тең біртекті газ деп есептеңіз.

2.11.30 Баллондағы газдың температурасы 273°C , ал қысымы $1,5 \cdot 10^5 \text{ Па}$. Осы жағдайдағы баллонның көлем бірлігінде қанша молекула бар?

2.11.31 Көмір қышқыл газы молекулаларының орташа квадрат жылдамдығы 720 км/сағ -қа тең. Осыған қандай температура сәйкес келеді?

2.11.32 Дәнекерлеу цехында әрқайсының сыйымдылығы 40 л болатын ацетилен (C_2H_2) құйылған 30 баллон тұр. Барлық баллон бір магистралға қосылған. 12 сағат тоқтаусыз жұмыс істегеннен кейін барлық баллондағы қысым 13 атмосферадан 7 атмосфераға дейін төмендеген. Егер, цехтағы температура өзгеріссіз қалса және ол 32°C -ға тең болса, ацетиленнің секундтық ($\Delta m/t$) шығынын табыңыз.

2.11.33 Диаметрі 10 м ауа шары гелиймен толтырылғын. Қалыпты атмосфералық қысымда және 17°C температурада массасы 100 кг жүкті көтеру үшін, шардың ішіндегі гелийдің массасы қанша болу керек? Шардың массасы есепке алынбайды. Ауаның молярлық массасы $0,029 \text{ кг/моль}$.

2.11.34 Сыйымдылығы 15 л баллондағы газдың қысымы 1,4 атм. Егер, оны сыйымдылығы 6 л бос баллонмен қосатын болсақ, баллондағы қысым қандай болып өзгереді? Процесс изотермалық деп саналсын.

2.11.35 Газ қазандықтың оттығынан цилиндр тәрізді түтін құбыры арқылы жоғары көтеріліді. Құбырдың төменгі бөлігінде оның температурасы 400°C -қа, ал жоғарғы жағында 150°C -қа тең. Құбырдың жоғарғы жағына қарағанда төменгі бөлігінде газдың қозғалыс жылдамдығы қанша есе көп екенін анықтаңыз. Құбырдағы қысымның өзгерісі есепке алынбайды.

2.11.36 Қазандықтың оттығына ауа 17°C температурада келіп түседі де, онда 1227°C -қа дейін қызады. Егер, қысымның өзгерісін есепке алмасақ, қазандықтағы ауаның көлемі қанша есе өзгереді?